

Baixar, abaixar i rebaixar

R. V. i A.

Si els preus o els salaris **baixen** i **pugen** és perquè algú o alguna cosa els fa *baixar* o *pujar*. Dit d'una altra manera, perquè algú o alguna cosa els **abaixa** o els **apuja**. Sense anar més lluny, el botiguer de la cantonada pot decidir un bon dia *abaixar* el preu d'algunes rampoines passades de moda que no s'acaba de treure del damunt. En aquest cas, també podem dir que ha **rebaixat** el preu d'aquests productes, amb la qual cosa, si ho anuncia convenientment, a més, pot aconseguir que les persones que tenen una compulsió compradora latent, i que responen fidelment a l'incentiu de les **rebaixes**, li netegin el magatzem de l'estoc.

Segons el *Diccionari de la llengua catalana* de l'IEC, *baixar*, com a verb intransitiu, vol dir 'anar de dalt a baix' i 'recórrer baixant'; i, com a transitiu, 'portar de dalt a baix' o 'pervenir a un nivell més baix'. Amb l'adjunció del prefix **a-**, hem obtingut *abaixar*, que és transitiu i significa 'fer descendir a un nivell més baix', 'dirigir cap avall', 'fer descendir a un grau [...] a una condició inferior', 'rebaixar, disminuir d'alçària, de gruix'; i, usat pronominalment, vol dir 'inclinat-se'

Sovint, el fet que el castellà no tingui aquesta diferenciació semàntica expressada per mitjà dels dos verbs: *baixar/abaixar* i *pujar/apujar* (tot i que existeix en castellà el verb *abajar* que és, però, sinònim de *bajar*) fa que en català s'usin incorrectament *pujar* i *baixar*, quan el que caldria seria emprar *apujar* i *abaixar*.

I això no passa solament en les qüestions relatives als **ingressos** i les **despeses**, sinó que en altres àmbits de la vida domèstica també pot haver-hi confusions. *Apugem* i *abaixem* les persianes segons la claror que volem deixar entrar a casa i *baixem* les escombraries cada dia.

La indecisió a l'hora d'usar pertinentment el verb *baixar*, també afecta, en un altre ordre de coses, l'adverbi **baix**, i la causa també és la interferència de la llengua veïna.

Quan allò que dèiem al començament dels sous i els preus es descompensa de manera greu, és a dir quan la **disminució** dels primers i l'**augment** dels segons s'accentuen de manera alarmant, ens pot passar que arribem a final de mes i ens trobem **sota mínims**, però no pas *baix mínims. De la mateixa manera, si això s'esdevé el mes de gener, el de les rebaixes, és possible també que, si les temperatures baixen tant com els preus, algun dia estiguem **sota zero** (i no pas *baix zero).

[*Món Empresarial*, desembre 2002]